

Aktualizovaná metodická pomůcka k AML pro auditory

Na základě požadavku § 21 odst. 12 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (AML zákon), připravilo metodické oddělení ve spolupráci s Výborem pro regulaci a rozvoj profese aktualizovanou Metodickou pomůcku „Postup auditorů při zamezování legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu“ (dále jen „Metodická pomůcka“) podléhající odsouhlasení Finančním analytickým úřadem (FAÚ). Dne 16. 11. 2021 obdržela Komora auditorů ČR (dále jen „KA ČR“) souhlas FAÚ s aktualizovaným zněním. Výkonným výborem KA ČR byla finální verze schválena s účinností od 30. 11. 2021.

Aktualizovaná verze Metodické pomůcky je vám k dispozici [zde](#).

V souvislosti s poslední poměrně rozsáhlou novelou AML zákona (zákon č. 527/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, zákony související s přijetím zákona o evidenci skutečných majitelů a zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, ve znění pozdějších předpisů) a s ohledem na výklad některých ustanovení FAÚ přináší aktualizovaná verze Metodické pomůcky několik dalších povinností pro auditory jako povinné osoby.

1. Stanovení hodnoty obchodu pro identifikaci a kontrolu klienta

Dosud byl auditor povinen v souladu s požadavkem § 7 AML zákona identifikovat klienta nejpozději tehdy, kdy bylo zřejmé, že hodnota obchodu překročí hodnotu 1 tis. EUR, resp. provést kontrolu klienta v případě, že hodnota obchodu překročí 15 tis. EUR (§ 9 AML zákona). V případě auditorů byla výše hodnoty takového obchodu vázána na hodnotu odměny auditora za poskytnutou auditorskou službu. Ze strany FAÚ však došlo ke změně dosavadního výkladu v termínu „hodnota obchodu“, ve které již není zvažována pouze odměna auditora za poskytnutou auditorskou službu, ale musí být také zvažována činnost klienta v souvislosti s poskytovanou auditorskou službou.

Pokud je tedy předmětem obchodu např. jednorázové ověření účetní závěrky, přičemž obchody klienta s dalšími smluvními stranami přesahují výši 1.000 EUR (identifikace), resp. 15.000 EUR (kontrola), je dle FAÚ auditor povinen provést identifikaci, resp. kontrolu klienta, právě s ohledem na hodnotu těchto finančních prostředků, nikoli s ohledem na výši odměny za poskytnutí takové auditorské služby klientovi.

Jaká všechna kritéria, mimo odměny auditora za poskytnutou auditorskou službu, by však při zvažování hodnoty předmětu plnění při poskytování auditorských služeb měla být zvažována, není ve výkladu FAÚ specifikováno. Doporučujeme proto auditorům zvažovat všechny významné hodnoty klienta (např. aktiva, pasiva, vlastní kapitál, cizí zdroje, obraty, výnosy, náklady, hodnotu transakcí se třetími stranami). Pokud některé kritérium limit překročí, pak provést identifikaci, resp. kontrolu klienta. Tento rozšiřující výklad by měl být aplikován v auditorské praxi, a to od data účinnosti této Metodické pomůcky.

2. Skutečný majitel a postup při zjištění nesrovnalosti

Definice skutečného majitele a vedení evidence skutečných majitelů byly upraveny a přesunuty do samostatného zákona č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů (ESM zákon). O této změně byli auditoři již informováni v člancích v čísle 6/2021 a 7/2021 časopisu Auditor.

Novou povinností auditora jako povinné osoby je řešení nesrovnalostí, které auditor zjistí při provádění identifikaci a kontrole klienta, oproti informacím uvedených klientem v evidenci skutečných majitelů. Auditor je v zásadě podle § 15a AML zákona povinen upozornit na takovou skutečnost klienta spolu s informací, v čem takovou nesrovnalost spatřuje a umožní klientovi se k této skutečnosti vyjádřit. Pokud klient nesrovnalost bez zbytečného odkladu nevysvětlí či nevyvrátí, oznámí auditor zjištěnou nesrovnalost soudu, který je příslušný k řízení o nesrovnalosti podle ESM zákona. Oznámení musí být doloženo skutečnostmi nebo písemnostmi, které nesrovnalost osvědčují, a vyjádřením klienta, pokud jej učinil.

Při zjišťování skutečného majitele může v praxi docházet k celé řadě na posouzení velmi složitých situací, proto připravilo Ministerstvo spravedlnosti ve spolupráci s FAÚ Příručku evidování skutečného majitele, která je veřejnosti dostupná na webových stránkách FAÚ i na webových stránkách Evidence skutečných majitelů, spravované Ministerstvem spravedlnosti. Auditóři ji mohou využít jako další informativní a pomocný materiál.

3. Hodnocení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu provedené KA ČR a dopad do identifikace a kontroly klienta

V souladu s požadavkem § 21 odst. 12 a § 21a odst. 4 AML zákona připravila KA ČR jako součást Metodické pomůcky pro své členy hodnocení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu s ohledem na auditorskou činnost. Toto hodnocení rizik je podkladem pro auditory jako povinné osoby při identifikaci a posouzení rizika legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu při výkonu jejich auditorské činnosti. V tomto hodnocení jsou auditóři povinni také zohlednit výsledky hodnocení rizik na úrovni České republiky, výsledky nadnárodního hodnocení rizik, faktory možného zvýšeného rizika uvedené v příloze č. 2 AML zákona a další dostupné informace, které souvisí s těmito riziky ve vztahu k činnosti auditorů.

Hodnocení rizik provedené auditorem pro svou auditorskou praxi je základem pro identifikaci kategorie klientů, obchodních vztahů a obchodů s potenciálně nižším rizikem zneužití pro legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo financování terorismu, kde auditor může při naplnění požadavku § 13 AML zákona aplikovat zjednodušenou identifikaci a kontrolu klienta.